

Dosarul nr. 3ra-151/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. S. Vasilache)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

Î N C H E I E R E

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Reniță împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a ordinului, obligarea emiterii actului administrativ, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de către Iurie Reniță și s-a menținut hotărârea din 7 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani

c o n s t a t ă :

La 26 ianuarie 2018, Iurie Reniță a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a ordinului, obligarea emiterii actului administrativ, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.731-p-238a din data de 30 iunie 2015, odată cu finalizarea mandatului, a fost transferat din funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în România în funcția de Ambasador cu Misiuni Speciale în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova. Ulterior, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1943-VII din 3 februarie 2016 a fost numit în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Regatul Belgiei. Prin Ordinul Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 99-p-26 din 9 februarie 2016, s-a luat act de Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1943-VII din 3 februarie 2016 și a fost detașat prin transfer de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Regatul Belgiei, din data de 18 februarie 2016.

A menționat că, prin hotărârea Guvernului nr. 879 din 1 noiembrie 2017 și Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 438-VIII din 14 noiembrie 2017 a fost

rechemat din funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Regatul Belgiei și în Marele Ducat de Luxemburg.

Iar, prin Ordinul Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.1631-p-383 din 17 noiembrie 2017 a luat act de hotărârea Guvernului nr. 879 din 1 noiembrie 2017 și Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 438-VIII din 14 noiembrie 2017 privind rechemarea din funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Regatul Belgiei și în Marele Ducat de Luxemburg. În același timp, prin Ordinul Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 1631-p-383 din 17 noiembrie 2017, a fost rechemat efectiv, cu încetarea raporturilor de serviciu din data de 11 decembrie 2017.

Reclamantul a explicat că, nefiind parțial de acord cu Ordinul Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.1631-p-383 din 17 noiembrie 2017, în partea dispozițiilor pct. 2, 3 și 4, a expediat în adresa pârâtului prin intermediul serviciului poștal cerere prealabilă, înregistrată cu nr. 25925 la 14 decembrie 2017, prin care a solicitat revocarea în parte a Ordinului Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 1631- p - 383 din 17 noiembrie 2017, însă aceasta a rămas fără răspuns.

A invocat că, în conformitate cu Anexa nr.1 la Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, organele serviciului diplomatic se atribuie la autoritățile care cad sub incidența Legii date.

În opinia reclamantului, în speță, raportul juridic litigios este reglementat de Legea specială nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Codul muncii al Republicii Moldova.

Totodată, reclamantul făcând referire la prevederile art. 10 alin.(10) din Legea nr. 761 din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic, a specificat că, Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, este obligat prin lege, să transfere reclamantul în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu oferirea unei funcții, luându-se în considerare vechimea în muncă în cadrul instituțiilor serviciului diplomatic și rangul diplomatic deținut. Or, normele prevăzute la art. 82 lit. k) coroborat cu art. 305 alin (1) lit. a) din Codul muncii, indicate în Ordinul Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 1631-p-383 din 17 noiembrie 2017, drept temei de eliberare din funcție și de încetare a raporturilor de serviciu din data de 11 decembrie 2017, nu sunt aplicabile speței în cauză.

La fel, făcând referire la prevederile art. 305 alin (1) lit. a) din Codul muncii, reclamantul a afirmat că însuși rechemarea din misiune diplomatică a ambasadorilor extraordinari și plenipotențiarilor - diplomați de carieră din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, detașați prin transfer, este doar temei de încetare a activității în misiunile diplomatice, dar nu este temei de încetare a raporturilor de serviciu și de încetare a contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților.

Reclamantul a precizat că, la caz lipsesc alte temeiuri de încetare a raportului de serviciu/de muncă și de încetare a contractului individual de muncă, prevăzute la art. 15 alin. (2) și art.25 lit. d) din Legea nr. 761 din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic, coroborate cu art. 61- 65 din Legea nr.158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Iurie Reniță a solicitat anularea parțială a ordinului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.1631-p-383 din 17 noiembrie 2017 în partea dispozițiilor pct.

2, 3 și 4; obligarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene să emită actul administrativ prin care să dispună transferarea reclamantului în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cu oferirea unei funcții, luându-se în considerare vechimea în muncă în cadrul instituțiilor serviciului diplomatic și rangul diplomatic deținut, începând cu ziua următoare expirării termenului de detașare; încasarea despăgubirilor pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, cu achitarea contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat; prejudiciului moral în sumă de 115 440 de lei; precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 7 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca fiind tardivă acțiunea depusă de către Iurie Reniță.

Prin decizia din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de către Iurie Reniță și s-a menținut hotărârea din 7 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut faptul recunoscut inclusiv de către reclamant/apelant că ordinul contestat în cauză i-a fost comunicat la data de 20 noiembrie 2017, prin intermediul poștei electronice de către Secretarul de stat, astfel încât, anume din acest moment a început să curgă termenul de contestare în instanța de contencios administrativ, care a expirat la data de 20 decembrie 2017. Totodată, cererea de chemare în judecată în cauză a fost depusă abia la data de 26 ianuarie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege.

Instanțele de judecată au conchis că, la caz acțiunea a fost depusă tardiv, iar apelantul/reclamant nu a solicitat repunerea în termen, or, repunerea poate fi dispusă de către instanță doar la cerere și nu din oficiu.

La data de 21 noiembrie 2019, Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu a depus recurs, fiind completat ulterior prin recursul motivat din 9 ianuarie 2020 împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, nu este de acord cu decizia contestată, o consideră neîntemeiată și ilegală.

A menționat că, instanța de apel la adoptarea acesteia nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

A explicat că, constatările instanței ierarhic inferioare precum că depunerea acțiunii în instanță nu urma a fi precedată de respectarea procedurii prealabile, sunt contrare prevederilor legale stabilite de art. 14 alin.(1), 16 alin.(2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A mai adăugat că, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, la care face referire instanțele de judecată, nu stabilește o excepție de la regula generală de adresare în instanța de judecată cu respectarea procedurii prealabile, prevăzută la art. 14 alin. (1), art. 16 alin. (1), (2) din Legea contenciosului administrativ. De asemenea și Legea nr. 761 din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic, aplicabilă speței, nu dispune expres că actul administrativ urmează a fi contestat nemijlocit în instanța de contencios administrativ.

A indicat că, instanțele inferioare au interpretat eronat prevederile art. 68 din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și greșit au ajuns la concluzia că reclamantul a omis termenul de adresare în judecată, deoarece trebuia să se adreseze direct în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile.

Recurentul a susținut că la data de 10 ianuarie 2018 i s-a adus la cunoștință în scris despre faptul că Ministerul de Externe a încetat raporturile de serviciu cu el. Prin urmare, începând cu data de 10 ianuarie 2018 a aflat că este vătămat într-un drept recunoscut de lege, din care motiv este respectat termenul de adresare în instanța de judecată, inclusiv este respectat termenul prevăzut de art. 17 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ.

A afirmat că, în speță, sunt întrunite temeiurile de casare a hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. c), art. 386 alin. (1) lit. a)-d), art. 387 lit. a), b), c) din Codul administrativ și art. 432 alin.(2) lit. a), b), c), alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 10 decembrie 2019 în adresa Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova a fost expediată copia recursului depus de Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 5 noiembrie 2019.

Prin urmare, recursul depus de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu la data de 21 noiembrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în

verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu

ÎNCHEIERE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând cererea depusă de Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Reniță împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a ordinului, obligarea emiterii actului administrativ, încasarea prejudiciului material și moral,

c o n s t a t ă :

La 26 ianuarie 2018, Iurie Reniță a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a ordinului, obligarea emiterii actului administrativ, încasarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 7 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca fiind tardivă acțiunea depusă de către Iurie Reniță.

Prin decizia din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de către Iurie Reniță și s-a menținut hotărârea din 7 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 21 noiembrie 2019, Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu a depus recurs, fiind completat ulterior prin recursul motivat din 9 ianuarie 2020 împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, recurentul Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 68 din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 82 lit. k) din Codul muncii, art. 305 alin. (1) din Codul muncii și art. 25 lit. d) din Legea nr. 761 din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea lui Iurie Reniță, reprezentat de

avocatul Dorin Popescu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Colegiul consideră oportun de a învedera că la data de 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

Drept urmare, se menționează că, conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

Art. 195 din Codul administrativ prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2), (4) și (5) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la data de 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a

adoptat hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitate legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în față oricărei instanțe.

Astfel, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ din Codul de procedură civilă și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, cererea lui Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate nu întrunește exigențele evidențiate supra, or recursul depus împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin prisma art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, este declarat inadmisibil, iar excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea depusă de Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 12¹ și 270 din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de către Iurie Reniță, reprezentat de avocatul Dorin Popescu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Reniță împotriva Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a ordinului, obligarea emiterii actului administrativ, încasarea prejudiciului material și moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu